

# KATARZYNA KOZYRA IN ART DREAMS COME TRUE

2007. szeptember 28–október 28. / 28 September–28 October 2007



lumú 2007

KATARZYNA KOZYRA (Varsó, 1963–) világszerette ismert, az egyik leghíresebb kortárs lengyel multimédiaművész. Ő képviselte Lengyelországot 1999-ben a 48. Velencei Nemzetközi Művészeti Biennálén.

Magyarországon az egyik budapesti gyógyfürdőben, rejtett kamerával forgatott *Men's Bathhouse* és *Women's Bathhouse* című videomunkákkal vált híressé. Szociológiai szempontból kívánta tanulmányozni, hogy megváltozik-e a nők, s ugyanígy a férfiak viselkedése a másik nemtől mentes környezetben.

NÉRAY KATALIN, a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum igazgatója már 1997-ben felfigyelt Katarzyna Kozyra munkásságára, mikor a Polónia Expressz lengyel kulturális fesztivál keretében, a Múcsarnokban bemutatták a *Brémai muzsikuskok* című mese ihlette *Állatpiramisát*. 2003-ban intézményünk régi otthona, a Budavári Palota 'A' épülete adott teret a művész *Tavaszi áldozat* című videoprojektjének, amelyben Igor Sztravinszkij zeneműve és Vaszlav Nizsinszkij koreográfija alapján Kozyra a fiatal és szédületes mozdulatokat végző táncosokat idősebb, meztelen szereplőkkel helyettesítette. 2007 szeptemberében, immár másodszor mutatkozik be Katarzyna Kozyra egyéni kiállítással a lumóban.

Katarzyna Kozyra *In art dreams come true*<sup>1</sup> című vándorkiállítása a színház- és filmművészet, valamint az opera vizuális eszközeit felváltva használja. E multimediális munkában a lengyel művésznő a nőtípusok szélsőségein különböző megjelenítéseit tárja a néző elé, például az operadívát, a tündérmesékben szereplő hercegnőt, a popsztárt vagy a végzet asszonyát. E szerepek megtanulásához, eljátszásához, a sztereotípiákká váló átváltáshoz a művész mestereket választ magának.

Az elsővel, egy transzvesztita DJ-vel és énekessel, művésznevén GLORIA VIAGRÁVAL

Berlinben találkozik, aki az éjjeli klubok világába, hangulatába vezet be; megtanítja az ahhoz illő sminkre, frizurára, viselkedésre, mozgásra; elkíséri shoppingolni és segít a ruhák kiválasztásában is.

A másodikkal, a Maestro álnevű énektanárral Varsóban találkozik. Tőle az operaéneklés légzéstechnikáját és a helyes testtartást sajátítja el, valamint az opera műfajára jellemző, a szublimált érzelmek túlzott, szinte erőltetett és irreális előadási módszerét tanulja meg. Kozyra már több mint egy éve tanul klasszikus éneket, hogy fejlessze az érzelmek kifejezésének képességét.

Az éjjeli pillangó és az operaénekesnő világa között bár elsőre ellentét feszül, mégis mindkét mesterkélt környezetben a nőiség a központi téma. Ezen túl az átalakulás folyamatát, az álruhába öltözést s a felszínességet is bemutatja. A két világ szinte egybeolvad, és középpontjukban a művésznővel egy torz tündérmesét alkotnak irreális álmokról, vágyokról. Az előírt, nemhez kapcsolódó szerepek megkérdőjelezésével, valamint a férfiúság és nőiség közötti megkülönböztetések elhomályosításával Katarzyna Kozyra e projektben a nemi szerepek valódi jelentéseit vizsgálja.

E kiállítás előzőleg Varsóban és Wrocławban (Lengyelország), Brnóban (Cseh Köztársaság), majd Trnavában (Szlovákia) volt látható.

A Ludwig Múzeum a wroclawi BWA Galéria közreműködésével Kozyra mintegy 30 videomunkáját mutatja be különféle technikák segítségével – tévén, számítógépen, projektorral kivetítve –, valamint az öt, speciálisan erre a projektre tervezett ruhát, melyet a művésznő fellépésein viselt.

<sup>1</sup> „A művészetben az álmok valóra válnak.”



Téli mese / The Winter's Tale, 2005  
fotó / photo by T. Mielech  
© Katarzyna Kozyra

Fassadenconcerto  
részlet a videóból / video clip, production still  
Kunsthalle, Wien, 2005  
© Katarzyna Kozyra



KATARZYNA KOZYRA (Warsaw, 1963-) is one of the most famous contemporary Polish media artists. In 1999 she represented Poland at the 48th International Venice Biennial.

In Hungary, she became famous by shooting a video in one of Budapest's spas with the help of a hidden camera. In the pieces entitled *Men's Bathhouse* and *Women's Bathhouse* she investigated from a sociological point of view whether the behaviour of men or women is likely to change in an environment free from the other sex.

KATALIN NÉRAY, Director of Ludwig Museum - Museum of Contemporary Art, noticed the work of Katarzyna Kozyra as early as 1997 when, during the Polish cultural festival *Polonia Express*, the artist presented in the Kunsthalle the *Pyramid of Animals* which was inspired by the tale *The Musicians of Bremen*. In 2003, the video project *The Rite of Spring* was displayed in the former location of the museum, in the Buda Castle. In this work, Kozyra substituted old, naked dancers for the young participants moving violently to Stravinsky's music and Vaslav Nisinski's choreography. In September 2007, a solo exhibition of Katarzyna Kozyra's work is presented in LUMŰ for the second time.

Katarzyna Kozyra's travelling exhibition, *In Art Dreams Come True*, uses the visual media of theatre, film, and opera, respectively. In this multimedia piece the Polish artist presents extremely different representations of female types, such as the opera diva, the princess of fairy tales, the pop star, or the femme fatale. The artist chooses masters who help her learn, play, and transform into the stereotypical roles.

She met her first master, a transvestite DJ and singer named GLORIA VIAGRA in Berlin. Viagra introduced her to the world and atmosphere of night clubs, taught her about proper make-up, hairdo, behaviour and movement, went

shopping with her, and helped her choose clothes.

She met the second master, a music teacher referred to as the Maestro, in Warsaw. From him she learnt the breathing technique and the posture required for opera singing, and the exaggerated, almost forced and unrealistic performing methods of sublime emotions. Kozyra was taking singing lessons for more than a year to develop her abilities to express emotions.

The worlds of the opera singer and the street walker are opposing at first sight, but in both artificial environments femininity is the central theme. What is more, they both present the process of transformation, being disguised, and superficiality. The two worlds seem to melt to create a distorted fairy tale centred on the artist about unrealistic dreams and desires. By questioning prescribed roles associated with the sexes and obscuring the differences between femininity and masculinity, Katarzyna Kozyra investigates the true meaning of gender roles in this project.

The exhibition was displayed previously in Poland (in Warsaw and Wrocław), in the Czech Republic (Brno), and in Slovakia (Trnava).

The Ludwig Museum in cooperation with the BWA Gallery, Wrocław, displays about 30 video works of the artist shown in various formats (televisions, computers, or projectors), and also exhibits five clothes designed by the artist especially for this project to be worn at the performances.



*Pelagóí Madonna / Madonna from Pelago, 2005*  
fotó / photo by F. Cavallucci  
© Katarzyna Kozyra

*Cheerleader, 2006*  
videoklip, részlet / video clip, production still  
fotó / photo by M. Oliva Soto  
© Katarzyna Kozyra



## Kapcsolódó programok:

■ 2007. szeptember 29., szombat, lumú 10–10-ig  
Központban a NŐ  
17:00–19:00 Is-Is randevú  
Beszélgetés a kiállítás szociológiai szempontjairól KATARZYNA KOZYRA-val.  
Vendégek: HANNA WRÓBLEWSKA, a varsói Zachęta Narodowa Galeria Sztuki helyettes igazgatója és a kiállítás kurátora; TAMÁS PÁL, a Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutatóintézet igazgatója és SZILY NÓRA újságíró  
Házigazda: HEMRIK LÁSZLÓ

## Tárlatvezetések:

■ 2007. szeptember 29., szombat, lumú 10–10-ig, 16:00 Tárlatvezetés Katarzyna Kozyrával, angolul; 19:00 Tárlatvezetés magyarul, elemlámpával; 21:00 Rendhagyó tárlatvezetés a kiállítás háttéréről a kurátorral, Kopeczky Rónával, magyarul  
■ 2007. október 6., szombat 16:00 Tárlatvezetés magyarul és 17:00 angolul  
■ 2007. október 11., csütörtök 18:00 Tárlatvezetés magyarul és 19:00 franciául, a kiállítás kurátorával, Kopeczky Rónával  
■ 2007. október 18., csütörtök 18:00 Tárlatvezetés magyarul és 19:00 franciául, a kiállítás kurátorával, Kopeczky Rónával  
■ 2007. október 20., szombat 16:00 Tárlatvezetés magyarul és 17:00 angolul  
■ 2007. október 25., csütörtök 18:00 Tárlatvezetés magyarul és 19:00 angolul  
■ 2007. október 27., szombat, lumú 10–10-ig, 16:00 Tárlatvezetés magyarul és 18:00 franciául, a kiállítás kurátorával, Kopeczky Rónával; 19:00–20:00 Tárlatvezetés magyarul, elemlámpával

## Related events:

■ Saturday, 29 September 2007, lumú 10–10  
*Woman in the Centre*  
5.00–7.00 p.m. Is-Is Rendezvous  
We plan a rendezvous between KATARZYNA KOZYRA and HANNA WRÓBLEWSKA, Deputy Director of the Zachęta National Gallery of Art in Warsaw, Curator of the exhibition and PÁL TAMÁS, Director of the Institute of Sociology at the Hungarian Academy of Sciences, and NÓRA SZILY, Journalist

## Guided Tours in English:

■ Saturday, 29 September 2007, Saturday, 4.00 p.m. Guided tour with Katarzyna Kozyra  
■ Saturday, 6 October 2007, 5.00 p.m.  
■ Saturday, 20 October 2007, 5.00 p.m.  
■ Thursday, 25 October 2007, 7.00 p.m.

## Visites guidées en français:

■ Le samedi 11 octobre à 19:00 visite guidée de l'exposition en français, commentée par Róna Kopeczky, commissaire de l'exposition  
■ Le jeudi 18 octobre à 19:00 visite guidée de l'exposition en français, commentée par Róna Kopeczky, commissaire de l'exposition  
■ Le samedi 27 octobre (lumú 10–10) à 19:00 visite guidée de l'exposition en français, commentée par Róna Kopeczky, commissaire de l'exposition

# KATARZYNA KOZYRA IN ART DREAMS COME TRUE

A MŰVÉSZETBEN AZ ÁLMOK VALÓRA VÁLNAK

Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum  
Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art

2007. szeptember 28–október 28.  
28 September–28 October 2007

A kiállítás kurátorai / Curators: HANNA WRÓBLEWSKA és KOPECZKY RÓNA  
Fordítás / Translation: PÉTI MIKLÓS  
Korrekció / Proofreading: ELSÁSSER KLAUDIA  
Grafika / Design: ELN FERENC  
Nyomda / Printed by: Mester Nyomda  
Kiadó / Published by: Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest

Példányszám: 5000 / Published in 5000 copies

A borítón / On cover:  
*Il Castrato (A kasztrált) / The Castrate*  
Teatro San Leonardo, Bologna, 2006  
fotó / photo by M. Oliva Soto  
© Katarzyna Kozyra



**Művészetek  
Palotája**  
Budapest

1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.



**nka**  
Nemzeti Kulturális Alap



# LUMU

**LUDWIG MÚZEUM**  
Kortárs Művészeti Múzeum  
Museum of Contemporary Art

[www.lumu.hu](http://www.lumu.hu)

Nyitva: kedd–vasárnap: 10:00–20:00  
Minden hónap utolsó szombatján: 10:00–22:00  
Hétfőn zárva  
Open: Tuesday–Sunday: 10.00 a.m.–8.00 p.m.  
On the last Saturday of every month: 10.00 a.m.–10.00 p.m.  
Closed on Mondays



**Az év alapkezelője 2006.**

A múzeum fenntartója:

